

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 14 серпня 1969

В АМЕРИЦІ

ПЕНТАГОН ВІДМОВИВСЯ РІШУЧЕ передати сенатській комісії для закордонних справ текст тасного договору між ЗСА і С'ямом (Тайландом). Після того член комісії сенатор Френк Чирч, демократ з Айдаго, виступив на пленумі Сенату із закликом, щоб передбачене договором втримання повної кількості американських військ у С'ямі може поставити американські з'єднання під команду С'яму. Державний департамент заперечив, щоб у зазначеному договорі були встановлені якісь дальші зобов'язання ЗСА і подав до відома, що текст договору доступний для перегляду в Пентагоні членам сенатських комісій закордонних справ, збройних сил та бюджетової. У відповідь на це голова комісії для закордонних справ сен. Фулбрайт виступив з гострою критикою департаменту оборони, заявляючи, що Сенат має право дістати цей документ для перегляду.

СЕНАТОРИ Волтер Ф. Мондейл, демократ із Міннесоти, та Кліффорд П. Кейс, республіканець з Нью-Джерсі, почали ажіо в Сенаті, щоб вилучити з планування департаменту оборони будову ядерного літаконосця, який мав би коштувати 700 мільйонів доларів. Обидва сенатори заявляють, що цей кошторис не відповідає дійсності і що вони доведуть, що збудування літаконосця й випробування його літаками й охоронними засобами коштуватиме насправді 4,2 мільярда доларів.

ПРЕДСТАВНИК ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ заявив на прес-конференції у Вашингтоні, що ЗСА «в короткому часі очікує відповіді Москви на його пропозицію розпочати вже цього місяця розмови на тему взаємного обмеження ядерних зброє». Недавно провідник демократичної більшості в Сенаті, сенатор Менгофід, висловив своє «глибоке розчарування з приводу мовчання Москви» в цій справі.

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАКРИВ 12-го серпня ц. р. біора одного з найбільших в ті країні пресових концернів, що видавав опозиційний журнал «Примера Пільна», заборонений міністерством внутрішніх справ. На місце забороненого тижневика, видавництво випустило було новий, подвійний, п. з. «Ого» («Ого») і після того прийшло закриття цілого концерну.

ОКРУЖНИЙ ПРОКУРАТОР ЕДМОНД ДЕНІС звернувся до судових властей у Пенсильванії, які вели слідство в справі трагічної смерті ватингтонської секретарки Мері Джо Копчене, щоб вони зарядили ексгумацію і судову секцію тіла дівчини, яка згинувла 18-го липня у фатальному автомобільному випадку сенатора Едварда Кеннеді. Прокуратор Деніс заявив за відновленням слідства в цій, ще більш загадковій і невнятній, як і інші, трагедії.

СУДСЬКО НАЙВИЩОГО СУДУ ЗСА мав би стати федеральний апеляційний суддя в Гренвіллі, Кароліна, Клемента Гейнворта, один з п'яти кандидатів, що їх президент Ніксон мав на увазі, коли шукав наслідника Ейба Фортеа. Президент сказав минулої суботи, що він іменує нового члена Найвищого Суду цього тижня, але не назвав нікого поіменно.

У СВІТІ

ПАРТИЙНИЙ З'ЇЗД У РУМУНІ, В БУКАРЕШТІ, закінчився гучними оплесками на адресу непокіненого Москви провідника румунських комуністів Ніколае Чаушеску. До нового Центрального Комітету не ввійшли два діти, які раніше тісно співпрацювали з диктатором сталінського типу Георгіу Деж, проти якого виступили раніше Чаушеску. Крім нього, до ЦК ввійшли разом 21 член, а переважну більшість діти з нової генерації, яка домагалася більшої незалежності від совєтської Росії. До Президії ввійшли два діти, котрих вважають найближчими дорадниками Чаушеску. Він не відмовляється від комунізму, але вимагає, щоб інші комуністичні держави не втручалися у життя Румунії та бажав співпрацювати також із країнами вільного світу в ділянках торгівлі, поширення культурних зв'язків тощо.

ГОЛОВНА КОМУНІСТИЧНА ГАЗЕТА В ЧССР, «РУДЕ ПРАВО» надрукувала відомості про те, що Дубчек мав ще в 1968 році, перед наступом військ СССР на ту країну, попереджувати, що в Чехо-Словаччині «існує античервона загроза». «Руде Право» нарікає, що деякі «товариші» з-поміж чехів і словаків потім вже не говорили про «античервону загрозу в країні», а після інтервенції совєтської армії почали говорити про окупацію ЧССР чужими військами. Такі заяви в комуністичній газеті зроблені на те, щоб «виправдати» вступ чужих військ на територію Чехо-Словаччини.

В ІТАЛІЇ ЗАКІНЧИЛАСЯ ПОНАД МІСЯЧНА УРЯДОВА КРИЗА після того, як новий уряд прем'єра Маріано Руфоро був затверджений шляхом голосування і в Сенаті. 54-річний М. Руфоро, колишній учитель, сформував свій уряд з християнських демократів.

В ОФІСІ ВІАТИКАНУ «ОСЕРЕВАТОРЕ РОМАНО» зроблено несподівану заяву про те, що Ватикан не знає нічого про замішання сучасного списку в Мюнхені М. Дефреггера під час війни в якій криваві розправи над італійськими громадянами. В часописі сказано, що церковний зверхник, який піднівив його до списковського зв'язу, не поінформовав Ватикану про такі факти в біографії М. Дефреггера. Останній заперечує будь-яку свою відповідальність за розстріл кількох італійців. Однак, вже ходять вісті, що єпископ М. Дефреггер зрештучує.

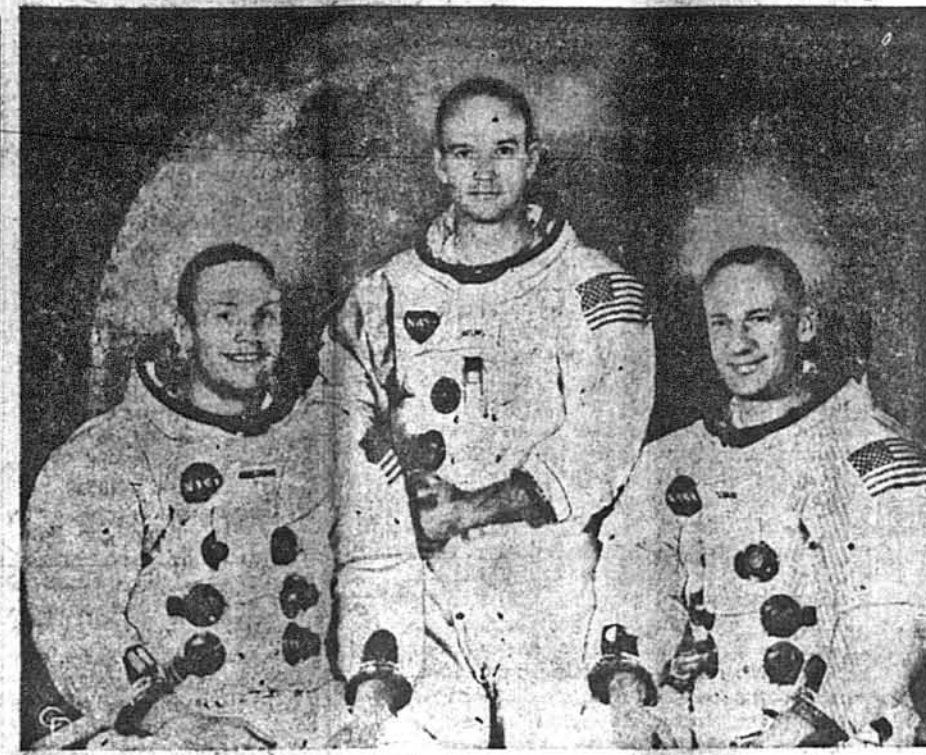
КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ ГУССЕПІ ЗАПОЧАТКУВАВ нову політику своєї країни відносно Ізраїлю, усунувши прем'єра — поета-дипломата А. М. Ріфаї, який хотів тісніше співпрацювати з ЗСА. Йорданський король бажав взяти під свою стислішу контроль арабські підвипні команди, які з його території нападають на Ізраїль. У свою чергу Ізраїль минулої меділі зомбардував на тій території кавад вартістю в 6 мільйонів доларів та загрозив, що й далі бомбардуватиме, якщо не припиняться напади арабських терористів. Йорданський король вважає за легальні напади арабів на Ізраїль, доки та країна окупує арабську частину території.

КОМІСІЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ПРИ ОН ОБВИНУВАЛА ІЗРАЇЛЬ, ніби та держава застосовує 17 різних видів тортур, щоб добитися потрібних інформацій від арабських в'язнів і цивільних полонених. У 270-сторіковому звіті наведено свідчення 200 очевидців. У Тель Авіві представник Міністерства оборони заперечив такі обвинувачення, як цілковито безпідставні. З 6-ти членів Комісії ОН для оборони людських прав у Ливані були на місці лише три особи.

ВІД ПОБЕРЕЖЖА ДО ПОБЕРЕЖЖА ВІТАЛА АМЕРИКА ЕНТУЗІЯСТИЧНО СВОІХ АСТРОНАВТІВ — ПЕРЕМОЖЦІВ МІСЯЦЯ: АРМСТРОНГА, АЛДРИНА І КОЛЛІНСА

Нью-Йорк — Чикаго — Лос-Анджелес.

Не тільки названі тут міста, що в них відбувалися з участю мільйонів осіб грандіозні паради й зустрічі для астронавтів із залогів «Аполло 11» — тих, що здійснили сміливий і нездійснену здавалося б мрію всього людства: здобути Місяця, але й уся решта З'єднаних Штатів Америки при екранних телевізійних апаратах вітала оваційно й захоплено своїх астронавтів — тих, що вперше в історії світу стали ногою на Місяці — Ніл Армстронг і Едвін Е. Алдрін та того, що допоміг їм перевести цю місію і повернутися на Землю, астронавт Майкел Коллінс. Першою зупинкою в трансконтинентальній турі астронавтів був Нью-Йорк, на вулицях якого зібралося яких чотири мільйони осіб із самого Нью-Йорку і його околиць, вітаючи переможців Місяця ентузіастично, радісно і тріумфально. За кількістю учасників парада для астронавтів у Нью-Йорку була однією з найбільших в історії цього міста. Вдягнені по цивільному астронавти йшли за гарної погоди у відкритій лімузині, відповідаючи тепло і зворушено на оваційні вітання. Полк. Алдрін заявив з цього приводу, що ніколи в своєму житті він не був такій зворушений чимось і що це вітання було подібним більш хвилюючому, ніж деякі моменти із його подорожі й десанту на Місяці. Після параду в Нью-Йорку, що закінчився прийняттям для астронавтів в міському ratushi й відвідуванням Об'єднаних Націй, де їх вітав генеральний секретар У Танг в супроводі численних представників багатьох держав — членів ОН, астронавти поїхали до Чикаго. Так же багатолюдною була алаштрована для астронавтів і їхніх родичів цього ж самого дня по полудні в середу 13 серпня парада в Чикаго, кількисть учасників якої становляють на один мільйон. На площі Сівік Сентер Пляза, де відбувалося офіційне вітання астронавтів промовами, що на них відповідалі астронавти, було зібралося яких 100,000 людей. Відповідаючи на вітання в

Астронавти з залогів «Аполло 11»: Ніл А. Армстронг (зліва), полк. Майкел Коллінс (посередині) та Едвін Е. Алдрін, мол.

Чикаго, Ніл Армстронг заявив зібраним, що він і його друзі незвичайно горді на пошану й почесті, що їх вони одержали в Чикаго. Полк. Алдрін підкреслює, що перші кроки зроблені ними на Місяці, належать усім американцям, усьому людству. Закінчившись трансконтинентальна подорож астронавтів урочистим прийняттям цього дня увечері в Лос-Анджелесі, що в ньому брали участь, крім астронавтів та їхніх родичів і президента Ніксона з родиною, ще 1,440 осіб. Між присутніми були губернатори 44 американських штатів, всі члени уряду та винятком перешкодженого генерального прокуратора Джона Н. Мічелла, членів Найвищого Суду, 50 інших астронавтів, дипломати 90 різних держав, як також видатні представники американської науки і технології. Під час прийняття президент Ніксон удекорував усіх трьох астронавтів найвищими відзначеннями ЗСА для цивільних осіб. Із вакаційного Вілого Дому повідомлено цього ж дня, що президент Ніксон планує вислати астронавтів в довіласвітню подорож доброї волі.

Департамент Оборони планує ліпшу координацію розвідчої служби

Вашингтон. — Секретар оборони Мелвін Р. Лерд надає «додаткову відповідальність» своєму асистенту для адміністративних справ Роберту Ф. Фролке із завданням «поліпшити управління розвідних функцій». Сам Фролке на пресовій конференції заявив, що Пентагон, на його думку, на розвідку забагато видає, а з розвідки забагато дістає. За головну причину цього Фролке вважає брак доброї координації між Оборонною Розвідкою, Агентією та найбільш засекреченою Класифікацією Безпеки. Оборонна Розвідка Агентії має за завдання координувати й оцінювати інформацію, що їх збирають всі збройні сили, включно з військовою атташе, розвідними са-телітами та розвідними кораблями і літаками, а Класифікація Безпеки відповідає за інформацію з радіо, телебачення та інших ворожих пересилань і за розшифровування ворожих кодів. Нагляд на цими всіма активностями має секретар оборони та його заступник і сімко асистентів, але всі вони переважно іншими відповідальностями і тому призначено одного з асистентів Роберта Фролке, який займається виключно координацією цієї розвідної активності, яка коштує Америці від одного до двох мільйонів доларів річно.

На пластовій оселі в Іст Четгем буде посвячення нової напліці

Вовча Тропа, Іст Четгем, Н.І. — В неділю 17-го серпня ц. р., в традиційний «День Пластунів», після Служби Вожої о год. 11-й ранку, відбудеться посвячення наріжного каменя нової української католицької напліці на цій пластовій оселі. Будівництво цієї напліці є відомий майстер і знавець укра-

Союзники у В'єтнамі почали протинаступ
Сайгон. — Цього тижня американські і південно-в'єтнамські війська у В'єтнамі почали широкий протинаступ проти комуністичних партизанів та червоних пі-в'єтнамських військ, які від початку цього тижня виконали понад 200 нападів на американські і союзницькі позиції. Наступ ворога почався в понеділок, 11-го серпня, атакою на американську базу близько демілітаризованої зони між Північними і Південними В'єтнамськими і того ж дня вночі комуністичні заатакували понад 150 союзницьких інсталяцій, перериваючи «тихе перемир'я», що тривало у в'єтнамській війні майже сім тижнів. У

Відповідь на ворожі напади, американські і союзницькі війська негайно почали протинаступ, вийшовши зі своїх баз та атакуючи ворожі позиції. Впродовж останніх 24 годин убито понад 1,000 комуністів. Альянські втра-ти становлять 200 вбитих. Наступ наземних військ під-держує десант. Понад 50 важких бомбовиків та понад 600 бойових літаків безперервними атаками на збройні скучення завдали ворогові великих втрат і шкод. Американські командування це не є певне, чи останні атаки ворога на союзницькі інста-ляції мали на меті припинити, чи тільки перервати за-стій у війні.

Нота ірландського уряду до Великобританії вимагає інтервенції ОН

Дублін. — Ірландський уряд звернувся сьогодні з ноту до уряду Великобританії, щоб справу релігійних заворушень в Північній Ірландії негайно поставити під контроль спеціальної мирної комісії Об'єднаних Націй. У відповідь британський уряд заявив, що це його внутріш-ня справа і дуває покликати

КГБ провело обшук в помешканні Анатолія Кузнєцова

З СССР надійшло повідомлення, що минулого тиж-ня агенти КГБ ввійшли без попередження у місті Тулі, «ФСР», у будинок письменника Анатолія Кузнєцова, який тепер живе в Англії, і вилучили там докладний об-шук та конфіскували бага-то речей. Під час обшуку в будинку перебувала дру-жина письменника — не-пово-тця, Ірина Марченко, пер-ша дружина письменника, Надія Куркан, також було обшукане кафебістами в Ту-лю друга дружина Надія

Акторка Шарон Тейт — жертвою «культів»

Лос-Анджелес. — Підозрі-вають, що дружина фільмо-вого режисера, Романа По-лянского, Шарон Тейт, і четверо інших осіб з її най-ближчого товариства, впа-ли жертвою найякітшого скри-повбиства, що його під-лягли члени групи куль-тистів, які теж часто були гостями в люксовій голлі-вудській віллі вбитої ак-триси. Марті Боровик, Упра-ва Оселі запрошує пластуни-в пластунок, батьків і при-ятелів пластової молоді та вс-ь українське громадянство на це торжество.

СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ І КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО НОВІ БОЇ НА ЇХНЬОМУ КОРДОНІ

Москва. — Уряди Совєт-ського Союзу і комуністич-ного Китаю подали одночас-но, цього ж самого дня, в се-реду 13 серпня ц. р., повідом-лення про новий кривавий зу-дар між військовими з'єд-наннями на їхньому кордоні в Центральній Азії. Обидві комуністичні держави висла-ли протестні ноти, що були вручені одночасно цього ж самого дня і в Москві і в Пе-кіні. Совєтський Союз оскар-жив у своїй ноті комуністич-ний Китай за незаконний збройний напад на совєтську територію і започаткування бойових дій, у висліді яких були вбиті й поранені. З та-кими ж самими обвинувачен-нями у відношенні до Со-вєтського Союзу виступив Комуністичний Китай, оскар-жуючи Москву за наслання збройних з'єднань на кому-ністичську територію й за-атакування китайських вій-ськових з'єднань. Комуністи-тайці додали, що совєтські війська взяли в полон двох китайських воїнів. Згадана збройна сутичка відбулася, і, за доповіддю, на цій самій території, де відбулися та-кі ж зударі в травні і в чер-вні цього року — на кордоні Казахстанської ССР і ко-муністичської автономної області Уйгур. Теперішня сутичка найбільша після кривавих боїв, що відбулися над рікою Уссурі в березні цього року, коли загинуло яких 40 совєтських і 40 ко-муністичських воїнів.

Мадридський журнал вважає, що українці в Польщі мають усі громадянські права меншини

Мадрид. — Журнал «Оріє-нтальний» ч. 47/1969, ор-ган Центру Орієнтальних Студій, останніми роками багато уваги присвячує, як не дивно, німецьким пробле-мам. У найновішому числі кілька статей також прис-вячені німецькій проблема-тиці, в тому й німецьким меншинам у сателітних кра-їнах. У статті «Німецькі меншини у Східній Європі» П. Рутковського твердиться — всупереч правді, що ук-раїнці та інші національ-ні меншини в Польщі «лю-дий» мають повні громадя-нські права, але їх не мають німці в ті країні. Скільки тепер живе німців у Поль-щі, після масового пере-селення їх до Сх. Німеччини, у статті не згадано. Автор пише: «Польська Народно-ва республіка це дотепер сина-країна, яка не визнає існу-вання німецької етнічної групи на своїй території, і не дозволяє німцям займа-тися культурною діяльністю, хоча такими правами без сумніву користуються укра-їнці та інші етнічні групи в Польщі. Це є, самозроз-уміло, грубим порушенням прав людини й народу». В тому ж числі мадридського журналу допущено грубого порушення в трактуванні і-сторії України та історії ш-врення християнства. У ста-тті І. Готерлана під на-звами «Еволюція відносин між церквою і державою в ССС-Р» твердиться, що св. Во-лодимир Великий — це ро-дійський святий, що він х-ристус 988 р. «Росію», що християнство поширювалося і зміцнювалося у таких цен-трах, як «Новгород, Пермь, Москва, Київ», з тим, що носії християнства на Сх-ді Європи — Київ — постав-лений на останньому місці.

У Києві помер видатний оперовий співак Борис Гмиря

Київ. — Дня 1-го серпня з лікарні помер на 66 році життя видатний український оперовий співак та першо-класний виконавець украї-нських народних пісень Бо-рис Гмиря, родом із Лебе-дина на Харківщині, тепер на Сумщині. Борис Гмиря, обдарований від природи високим басом, спершу за-кінчив у Харкові Інженер-но-будівельний інститут, але не забавляв роботи ін-женерської кар'єри, хоча во-на в обставинах окупації бу-ла значно легшою в Україні, ніж мистецька кар'єра. Лю-бий мистецька кар'єра. Лю-бий злучив з дитинства народну пісню, сл. п. Б. Гмиря з ди-пломом інженера пішов до Харківської консерваторії в 1938 р., після закінчення я-кої в класі проф. Голубе-ва, став солістом українсь-кої опери в Харкові, а по-тім Опері ім. Т. Шевченка в Києві. Найголовніші його партії: Мірошник у «Русал-ці» Даргомижського, Тарас Бульба в однойменній опері М. Лисенка, Мефістофель в опері «Фауст» Гуно та ін. Борис Гмиря, відомий своїм українським переконан-ням, був змушений за обста-вини сталінщини співати і в багатьох російських операх, в тому й Івана Сусанина в опері «Іван Сусанин» що за царських часів мала назву «Жизнь за царя». Борис Гмиря широким приятелюва-в з багатьма українськими пи-сьменниками, був людиною високої культури, допомагав молоді розвивати таланти. Платівки з записами украї-нських народних пісень у його виконанні розходили-ся величезними накладками. Сл. п. Бориса Гмирю похо-вано в Києві.

Галина Андреадіс співатиме в суботу цього тижня на Союзівці

Союзівка, Кергоноксон. — В цю суботу, 16-го серпня, о год. 8:30 вечером тут від-будеться оригінальний кон-церту виконавці дуету «Кон-валія», що в його склад вхо-дять дві сестри: відома ук-раїнська співачка, меццо-сопрано Галина Андреадіс (Графія з опери «Анна Я-рославна») та її сестра, пі-ні Рая Благовіра. «Конвалія» виконає низку класичних і народних пісень при фор-тепіановому супроводі д-ра Ігоря Соневицького. У неділю, 17-го серпня в серії культурних вечорів, д-р Деніс Стахів поділиться з гостями Союзівки своїми враженнями з подорожі по-Алясці. Ного цікавий ре-8:30 вечора.

Галина Андреадіс

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1898

Major newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становити редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07308

Герої Місяця

У середу 13-го серпня мільйони людей в Нью-Йорку, Чикаго і Каліфорнії безпосередньо, а десятки мільйонів через радіо і телебачення бачили, втілювали і піднімали американських героїв, астронавтів Ніла А. Армстронга та Едвіна Е. Алардіна, які вийшли перші людські сліди на Місяці, і Майкела Колліна, який в той час був "найбільше пошанованою" людиною, бо, кружляючи навколо Місяця в очікуванні їх повороту, щоб разом повернутись на Землю, не міг навіть на телебаченні бачити тієї історичної події. Очевидно, якщо є на світі особи, яким належалося б таке ентузіастичне прийняття, то це ці астронавти, ці — можна б сказати — люди з іншої планети.

Привітання на вулицях Нью-Йорку та Чикаго і на державному об'їзді в Каліфорнії попередили їхню першу після повороту з Місяця пресову конференцію у віторок 12-го серпня. Вони, як і на своїй останній пресовій конференції перед вильотом в космос, поведилися напружено, скромно, цілком як "звичайні люди", що тільки підкреслювало їхню надзвичайність.

Протягом їхньої виїмки на Місяць було багато важливих етапів, але дві події звертають на себе окрему увагу. Перша — це самий вилет на Місяць. Зближуючись до його поверхні, вони з безпосереднього віддалі ствердили, що визначене для них місце, куди окерувала їх автоматична контролі, має багато нерівностей і заглиблень, на яких їх триніжники "Орел" міг би перевернутись. Виследи секунд треба було рішати, і вони це рішення внесли — взяли контроль на свої руки і щасливо осіли. Другу подію вони характеризували образно. Опинившись на поверхні Місяця, вони почували себе, як 5-літній хлопчинка в крамниці з цукерками. Стільки там було всього, що хотілося б "скуштувати", що двох з половиною годин часу на це аж ніяк не вистачало. І знову треба було рішати, що з найважливішого виконати.

Цей приклад з 5-літнім хлопчинкою можна віднести і до всіх людей на Землі та їх відношення до можливостей. Першими кроками на Місяці ми тільки — можна б сказати — лизнули те, що є в космосі. Можливо, людство, маючи перед очима те, що відкрили американські астронавти, справді з'єднає свої зусилля, щоб відкрити і пізнати далі тиснящі космосу, замість витрачати їх на взаємні суперечності, на більші і менші війни.

Однорічні мости

Вспарі із словом - поняттям "міст" в уяві постають два береги, які той міст об'єднує. В історії мостобудування від найдавніших часів ніхто й ніколи не брав під сумнів головне призначення кожного мосту: поєднувати розрізані береги. Одностороннього мосту ніхто не будував. Росія прийняла собі багато "міжнародних винаходів", включило з радом, хоча його винайшов італієць. Але в ділянці мостобудування Москва так пішла дійсно вперед, давши світові свій найновіший винахід — будівництво одностороннього мосту. Шире пошанування колишнього президента США Джона Буша, "мостів" між країнами різних політичних устроїв, між народами і континентами для кращого взаєморозуміння і взаємозрозуміння — Москва насправді відкинула, боячись впливів вільного світу на йордані створеного нею підземного світу, "комунізму".

Недалуко в совєтському часописі "Новое Время" була надрукована стаття з гострим попередженням Америки, щоб Уряд Ніксона не думав "будувати мости" до країн Східної Європи. В ті ж статті гостро заатаковано "націоналістичні тенденції" деяких країн Східної Європи, себто окупованих країн, сателітів СРСР. Цей коментар з'явився з приводу відвідин Румунії президентом Ніксоном. У ньому була й пересторога-загроза про долю Чехо-Словаччини. Що "комунізм" тут ні до чого, маємо найновіше підтвердження з уст найновішого вітикача з СРСР — відомого російського письменника А. Кузнецова: "Комунізм — це доктрина бездарна, холодна і наївна. Вона нездібна вирішувати проблеми сучасного суспільства, вона веде і веде людей до страшних трагедій". Йдеться про збереження імперії.

Нині вже неможливо цілком ізолюватись від світу, як це практикував Сталін. Тому Брежнєв, усвідомлюючи це, вирішив обернути догори ногами американське бажання "будувати мости". Всі мости, за вимогами Кремлю, мають спершу вести до Москви, а вже потім вона буде вирішувати, хто і з ким може мати якісь зв'язки. Але на такий однорічний "міст" не піде ні Америка, ні народи, поневолені Росією в Європі.

Валерій Остапенко

ІДЕАЛИ ЖИТТЯ

Якщо існує на світі країна, для доброї якої ми можемо з гордістю жертвувати чимсь, то це наша Батьківщина — Україна. Всяка жертвенність на користь інших країн, народів, культур — може й гуманне явище, але це відвертає увагу від головного, від того найвищого ідеалу життя, яким є любов до своєї Батьківщини.

Можливо через те, що слово "патріотизм" ми часто вживаємо, а може й тому, що воно у нас чуже, позичене — це слово з козми дном втрачає для нас своє значення, стає буденним, байдужим.

Любов до Батьківщини... Велухаймося як слід, хоч раз у житті, в ці два слова — яка в них милосердність і який глибокий зміст! Справді, "солов'їна мова" і особливий національний зміст! — неспівзвучні, незрозумілі, бо бунтує не згідні з отими всіми чужими, позиченими "патріотизм"...

Тільки ж у своїй любові до Батьківщини ми більше керуємося не розумом, а пристрасними, упередженими, забобонами. Не всі, правда, багато у нас розумних людей. Але трапляються і невідомі, життя яких просякнуте дуже сумно. Вони й виграють різні "жоланди" на шкоду нашої політичній, культурній, всього суспільного життя.

Любові Батьківщині у служництві їй може кожен, аби тільки хотів. І це не за вказівкою, за вказівкою небагатьох випадків, з безліччю чи неспівзвучних жертвами. Від нас вимагається лише приносити в жертву трохи наших вигід і дозволів, і ще — вияву щирої безпосередньої любові, незмінної в усіх обставинах і в кожному часі, вільної від чужих впливів та інтересів.

Другорядність в любові до Батьківщини понижують поняття про все інше на землі. Той, хто любить Батьківщину, "любить" або "ліпить", той бранець улюблення, що все добре, шлюбне, приємне обов'язково — це. Що цінна любов до Батьківщини, поділена з любов'ю до Бога, не блага, а скоріше — зло, спокую, творчості злого духа. Тоді як в дійсності всі блага на землі, серед яких чи не найбільшим є служництво Батьківщині, дані нам самим Провидінням.

У культурних, ютично релігійних людей поняття про Бога і про Батьківщину нерозривно зв'язані між собою, взаємно доповнюють себе, творять щось одне. І тут нема чого сумніватися, нема чого підозрювати в цій поєднаній любові якусь крамолу, богохульство. Бо Він і не створив би такої чудової гармонії, якби не хотів, щоб ми жили і насолоджувались нею.

Людина створена так, що не може жити самотньо хоч би й в раю. Тому наше суспільне життя починається ще з дитинства, в рідному домі, серед родини. Дім, родина — головна основа цивілізації, справжня школа, де ми навчаємося всього

найкращого, і і д несеного, шлюбного. Але давно минули часи, коли дім був такою фортецею для захисту від злих сил або ворожих племен. Ми ж свої діми, організації, союзи, товариства, братства, парафії перетворили нині у фортеці, нині по-розкидали по окремих островах. А якщо й сходимося інколи разом, то говоримо про політику, розваги, гроші. Про одне ми тільки не говоримо — як бодат духом, хоч би символічно, допомогти нашій нездоланій Батьківщині. У своєму суспільному житті ми часто зазімаємо суперечки навколо релігійно-церковних справ, і обстоюючи кожний свій переконання, судачи про релігійно-кожний із своїх дозвіл — створюємо тяжку атмосферу взаємного непорозуміння, навіть ворожнечі. Одного ми тільки не робимо — не живемо як справді релігійні люди, навіть можна сказати мало-хто старався так жити.

Шевченко ліпше свої твори, що здобули в народі глибоку любов до Батьківщини, писав у полі або в саду. Його ж нащадки уявили, що любов до Батьківщини і служництво їй виявляються передусім у спорудженні дорогих доміл жоланди і доміл розваги, які, до речі, навіть у спеціальні дні і години стоять налівопорожні і в яких, віддаючи порівняння різних пристрасей, ми купуємо хвилює задоволення ціною байдужості до національних справ, ціною свого права на таке саме "первородство" в нашому духовному житті, яке присвоїли собі багато інших народів, особливо ті, що все нас чогось навчають, все пахують нашими умами та душами...

Турботи за долю своєї Батьківщини зовсім не шкодять тій країні, в якій ми живемо. Але виводять нас з вузької сфери особистих чи групових інтересів на широкі дороги національного життя, де справжній державний дух викликає в нас не самохвальство, а справді велику гордість за розповсюдження в цій країні нашого мови, літератури, правди про Батьківщину і особливо — наших національно-визвольних ідей.

Оповідать, що Петро Медвідь якось запропонував Миколу Анджею випити статую зі снігу. Це було очевидне марнування часу. Але якщо так Миколу — Анджею був дорожчий для світу, наш час так само дорожчий для нас самих. А проте, у своїх національних прагненнях ми часто марнуємо час на ліплення статуї зі снігу, що гірше, буває що й з багн...

Національна гордість... Чому б нам не бути, як, наприклад, англичани, які завжди поведуться так, ніби вони господарі всього світу. І тут справа зовсім не в освіті, багатстві, родовитості. Ці ж англичани, між нами кажучи, інколи виявляються дурнями, але навіть це їм легко сходиться. Бо все справа в умінні і відвазі завжди бути (Закінчення на стор. 7-й)

ЩОБ БУТИ ЛЮДИНОЮ

У травневому числі журналу "Дніпро" появилася цікава повість Володимира Манька. У ній автор висловлює свої думки на тему, що тепер, мабуть, найбільш актуальна у Совєтському Союзі. Це — проблема боротьби людей на вершинах культурного життя за те, щоб бути людиною. Чи піддається контролю думок, що й вже 50 років практикують оті мовні варвари з ціною, чи бути відважним і затримати пошану до самого себе.

Головні герої повісті — науковий аспірант Максим Стрибчук, що остаточно не знає своїх позицій; його приятель з дитячих літ Ігор Пергаменчик, який думає, що свос "я" можна затримати дипломатично і хитрощами; і професор Петрук, представник режиму. Сипматі автора невдоволено по стороні Стрибчука.

Я вибрав найбільш цікаві думки автора на цю тему і додаю їх в оригіналі, надіючись таким чином приваляти до певної міри виліктувати елемент моєї власної інтерпретації.

М. Мельник

— ... Мама також запитус мене: чому ти такий? От Ігореві, каже мама, щастить. А ти — як неприкаяний. Що відіш: він еластичний, а я інфантильний.

— ... Я думаю про Галілея. Він зривав свої переконань, виявив малодушність перед іквізитором. А потім попенки повторив: "А все таки земля крутиться". Ігор Пергаменчик називав це дипломатично, умілим виграти момент. "Врешті - решт, ідеї Галілея взяли гору", — каже Ігор. — А те, що великий учений спершу пішов на компроміс, людство забуло.

— Паразит, — пробурчотів я.

— Хто? — насторожено перепитав Ігор... "Чому, Максиме? Омега — паразит лише для тих, хто знає... А мені однаково. Уявляю: зелена гілочка в руці, а навкруги сніжна зима і під ногами рипить мороз..." — "Е паразити, що не приховують своєї відступності. Їх видно здалеку. Омега — найпідліший паразит, що старанно маскується. Пристосувавшись, що спекулює на споконвічній людській любові до зеленого колюру". — "Ну, Максиме, я ж романтик..." — "Шкода", — сказав я... — Ми еластичні, — невідь до чого повторив я, не відвертаючи погляду від глечки.

— Від мене вимагалось заяви. Я не написав, — починаю стиха. — У вас є влада, і ви скористайтесь з цього...

— Авжеж, — похваляно виклопотався Петрук.

— У вас є влада, — а в мене є право...

— Яке? Будете скаржитися? Писати донос? — професор майже випикує ці запитання. — Не допоможе!

Я наступу знервовані професорові вигук.

— У мене є право вийти звідси людиною і вийнети з собою якусь почуття поваги до себе...

— Професоре, своїх запальників ви величаєте школярами, — порушую павзу.

— Даруйте, але мені сімко. Вони дивовижно безлікі, бо ви одягли на них окуляри нових масок. При потребі вони приваляють підтякувати вам (це так аванцій принцип колегальності!), і ви не боїтесь їх. У них нема нічого індивідуального, того, що загрожувало б вашому становищу, вашому майбутньому...

Щасливець, — подумав я про Ореста, — допущається складнощості другого порядку. Подас заяву на знак протесту, свідомо здаючи собі бі шкоди. Його ніхто не припустить писати дисертацію "Телебачення та естетичне виховання трудящих". Деякіліття, що лежить між ними і мною, — як нова епоха...

— Спершу я мовчав, бо не хотів брехати. Я був ваш от відстоковий вихованець, хоча це скілось поза моїм бажанням. Як і ви, не йшов на загострення з тими, від кого залежало. Не мав ризикувати. Я перейняв од вас цей надійний спосіб самозбереження. А потім набридло. Я виступив проти вас. Ви прийняли виклик, це б пак: ви могли спертися на свос адміністративне становище, на ім'я. Я, гримши ділом, сподівався спершу, що побореюмося ми з вами відкрито. На тезу — антитеза. На арґумент — контрарґумент.

А я тоді ще недооцінював вас і помилювався. Ви вдалися до майстерних фальсифікацій. Вашим надійним політичним став друг мой дитинства Ігор Пергаменчик. Але, позбуваючись мене, ви не розкрилися, не пішли навпростець, як це заведено між порядними людьми. Свос дворянство ви ретельно замаскували. Бігме, вам міг би показати сам Галілеян.

— Я не образився на вас, Максиме Антоновичу. Правда — неприлюдна ситуація, але корисна. Це добре, що ви сказали мені просто у вічі... Ви, одначе, подумайте над мою пропозицією.

Я подумав: "Він послідовний до кінця. Його вже ніщо не змінить. В ньому довічно поселилася майстерна логіка ханжі, непохитна вірність безпринциповості, послідовне лицедійство, що дає йому змогу виринути з будь-якої ситуації".

— Люди тикали з палених сіл, рятувалися в очеретах. А татарва пускала чайок. Паство чуло людей, кружляло над людськими скопищами і квилито. Тоді надбали лянчари і гнали з неволю. Вістоти з Полонне на наших землях.

І, дослухаючись дядькових слів, я думаю, що першим на нашій планеті концентраційним табором було, мабуть, подільське селіще Полонне... Я думаю про Велику Руїну, що еплондрувала за передкопальними пори землею, на якій народився я.

І я подумав про землю, до котрої я чомусь рідко звертався в думках, а ще рідше — прихильно любився з нею. І мені стало гірко, що досі жили в мені двоєсті по-

Гаврило Гордієнко

АЛЬБОМ „МАСЛОСОЮЗ“

Невідраді природні умови Галичини, її перенаселення, крайнє положення в Австрії, а пізніше в Польщі, політичний гніт, економічний викиз — все це не сприяло нормальному розвитку українського народу на своїй рідній землі. Шукаючи кращих умов життя, емігрували українці в Галичини за океан, але основна маса народу лишлася на прадідівській землі, борючись за свос існування.

Активніші провідники народу, яких не було так багато, звернули увагу на кооперацію, і на 1939 рік, коли почалася друга світова війна, в Галичині вже була густа сітка кооператив різного роду. Внаслідок політичного гніту польської влади українська освічена молодь, яку не допускали до праці в державних та військових установах, кинулася працювати на економічному полі.

На передовому місці української кооперації в Галичині стояв Красний Молочарський Союз „Маслосоюз“, який постав 1902 року і проіснував до року 1944-го, коли більшовицький його зліквідували. Щоб уникти економічного гніту, він змінив назву на „Масло-союз“.

На звіт про його діяльність за останній, передвоєнний рік 1938-ий. В тому році „Маслосоюз“ об'єднував 121 молочарську кооперативу, що мали 1419 обірень молока, до яких 51.510 господарств постачали молоко від 68.592 корів. Всього молока було здано до „Маслосоюзу“ 73.471.930 літрів, з чого 9 млн. літрів продано молоком та сметаною, а решту перероблено на масло — 2,6 млн. кілограмів.

Техніка перероблення молока була поставлена на належній висоті. В молочарнях працювали техніки з освітою і практикою, набутою в Чехії. Керівні чинники взуорувалися на здобутки в цій галузі данського господарства. Поволі Галичина вкривалася новими будівлями молочарень. Більші з них були па-

чуття, — пам'ять про свій край, що пахне чорноземом і крутими людським дотопом, і якась непростима нейтральність до місць, що мусіли стати для мене святинями.

... Що найважче дається людям? Голод? Зрада коханої? Фізична смерть? Ні. Найважче — прикинутися в собі людиною. Ти функціонуєш фізично, маєш плоть, споживаєш їду, купуєш модну одягу, їдиш на таксі. Але поступово в тобі відмирають китини, що складають любов, ненависть, симпатії, антипатії. Без цього людина не людина, а розм'якла плоть. „Караює, мучує, але не карує“, — сказала Людина. „Караює, — скаже розм'якла плоть, — бо набридло каратися“.

... Затям собі першу заповідь: наука — вічна арена боротьби. І подруге: там, де кінчається протистовбство різних точок зору, кінчається і наука.

Поступово вводився автотранспорт. В цілі Галичини було вже 58 крамниць „Маслосоюзу“, в яких продавали молоко, сметану, масло, мажляну, сир звичайний і перероблені сири м'які і тверді, брилдо, лляні і мед.

Крамниці „Маслосоюзу“ пригальновали покупати свос зовнішнім і внутрішнім виглядом, бо, щоб побороити нехтє, ненависть і величезну конкуренцію життя та полявля, треба було подавати товар найкращий і аванційніший приміщення.

Твердо ставши на „ноги“, „Маслосоюз“ пішов у наступ на Західну Польщу, відігнавши свос бездоганні крамниці з торговельними складами в Бельську та Катіві. Тож польські і жидівські покушії, минаючи свої крамниці, йшли до крамниць „Маслосоюзу“. Бо в торгівлі нема патріотизму, а рішав лише який товар. Польська молодь часто тримала крамниці „Маслосоюзу“, але їхні матері тили зарає не післия погрозом йшли до тих крамниць.

Це була велика перемога на економічному фронті українського господарського життя. Фірмова марка „Маслосоюзу“ М. С. і „Чотириліткова конюшня“ поміж тими буквами була відомою не тільки по цілій Польщі, але й далеко за її кордонами. Продукти „Маслосоюзу“ експортували до України, Палестини, Данії, Німеччини, Чехо-Словаччини, Австрії, Швейцарії, Франції, Англії. І на тих вибагливих ринках українські продукти — переважно масло, сир, та яйця, мали запевнений збут. Рок 1938 „Маслосоюз“ вивіз на експорт 5.623.000 штук яєць „Маслосоюзу“, — тільки зібрав, переробляв і продав молоко, але й давав протє, щоб господарі мали найкращі молочні корови; він давав дошки на купівлю корів, при чому ці лозини господарі сплачували молоком. „Маслосоюз“ давав про належні корми для молочної худоби, сприяв поширенню кормових культур, навчав селян агротехніки, влаштовував сільськогосподарські курси і зорганізував у Стрию молочарську школу.

Діяльність „Маслосоюзу“ в роках 1902-1944 — це був вияв українського економічного патріотизму, який опанував великі маси селянства. Тому треба висловити велике признання інж. аґр. Осипові Мазурові, який, не жалючись труду й випади, вивіз на 80 стор. великого формату „Альбом Української Молочарської Кооперативної „Маслосоюзу“ 1902-1944“ (Едмонтон, Альберта, Канада, 1969 р.).

Інж. О. Мазурок, ентузіаст молочарської справи, працювавши в молочарській кооперативі з юних літ, зібрав численні ілюстрації з діяльності „Маслосоюзу“ — фотографії будинок молочарських кооперативів, їхні внутрішні обладнання, крамниці, кінний і автотранспорт, групові знімки на різних вишколах, портрети окремих діячів та аванційних працівників, картографи, діаграми. Крім того він перевидав місячник „Кооперативне Молочарство“, в якому подано вичерпний звіт про діяльність „Маслосоюзу“ за рік 1938.

Обидві ці публікації є виняткової цінності, історичними документами про одну з галузей господарської діяльності українських хліборобів, які власними силами ставали господарями своєї країни.

тому при Науковій Раді створено на чолі з проф. М. Чирковським спеціальний рецензійний комітет, який буде займатись літньою школою. Якщо вдасться б зорганізувати річно або й більше охочих, тоді можна було б майже на постійній базі мати цілу низку викладів у Гарвардському університеті, які були б доповненнями звичайних лекцій. Я маю на увазі цілий комплекс проблем, зв'язаних із модерною Україною. Сподіваюсь, що у близькому майбутньому ця справа вийнеться і, починаючи може навіть від (Закінчення на стор. 7-й)

Омелян Прицак

ВИДАВНИЧИЙ ПЛАН УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ГАРВАРДІ

(3)

Видання ч. 24 і 25 пера проф. Джозефа Ван Кенпена із Стемфордського університету. Працюючи у Гарварді, перед тим, як посісти катедру в Стемфордському університеті, цей учений, займаючись українською мовою, склав її відповідний словник, а також словник-список коренів і морфем сучасної літературної української мови, який обіймає понад 110.000 гасел. Цей том матиме приблизно 1.000 сторінок друку. Обидві праці вийдуть з відповідними вступами і, без сумніву, матимуть велике значення для студій над українською мовою.

При цій нагоді хоту звер-

ка цих спеціалістів однозгідна в позитивному чи в негативному відношенні, це справу переірашає. Якщо один із рецензентів дає прихильну, другий негативну оцінку, тоді, очевидно, Видавнича Колегія запрошує ще одного-двох рецензентів і, маючи до диспозиції три, чотири або й більше рецензій, приймає рішення. Тут я хоту підкреслити, що на рішення Видавничої Колегії не впливають ні особисті, ні політичні, ні інші моменти — єдиною базою для рішення є наукова вартість даної праці. Тому можна праця, яка має наукову вартість і трактує якусь українську проблему, може бути нами надрукована. Ми не потребуємо ніякої грошової допомоги, без огляду на те, якої б величини дана праця не була. Авторський гонорар відносно високий: автор дістає 10% від ціни, по якій книга продається в книгарні.

В днях 19 і 20 квітня відбулося два засідання: Президії Наукової Ради Катедри Українознавства і Науко-

вої Ради Катедри Українознавства. На обох засіданнях обговорювано звіт про роботу Катедри, видавничу справу, плани на рік 1969-70 і, очевидно, бюджет Катедри на академічний рік 1969-70. Але основною і властивою темою, крім звіту, була проблема організації праці внутрішньої Катедри.

Уже на попередньому засіданні Наукової Ради, що відбулося 24-го листопада 1969 року, прийнято новий правильний. На основі цього правильника Наукова Рада продовжує свою працю як дорадча і координаційна тіло. Вона дораджує в справах планування української науки Фондові Катедри Українознавства, Комітетові Українознавчих Студій Гарвардського університету і з хвилюючою постановою Катедри Українознавчих Студій в інших університетах — Комітетам Українознавчих Студій різних університетів, як координаційний орган; вона здійснює зв'язок між Фондом Катедри Українознавства, Комітетом Украй-

нознавчих Студій Гарвардського університету та українським громадянством і його організаціями; веде планування наукового доросту та студентів у співпраці з відповідними українськими установами.

Ми маємо дві основні проблеми: одна — це проблема доросту наукових кадрів, а друга — проблема якнайдовішого використання заслуженої пани інж.-економіст Валентина Юрченко, яка в думках компетентний спосіб підготувала індекс до трилогії проф. Оглоблина. При тому хоту підкреслити, що пана й панове, які працюють над індексами, витрачають на це дуже багато часу. Наприклад, на індекс до одного тому проф. Оглоблина пішло приблизно 150 годин праці. Інженер-економіст Валентина Юрченко гонорар, який дає видавництво за опрацювання індексу в сумі \$225, передала на фонд Катедри Українознавства.

Як бачимо, завдяки зрозумінню і співпраці з українським громадянством, наша наука не тільки дістає висо-

праці і охоче її виконували б.

Кілька місяців тому ми почали цей експеримент. Керував ресортом запрошено бібліотекаря мгра Івана Кобаса, який зорганізував понад 14 охочих для цієї праці. За яких три місяці ця група виготовила 7 індексів, деякі з них надзвичайно скопльовані. На спеціальне визначення заслуженої пани інж.-економіст Валентина Юрченко, яка в думках компетентний спосіб підготувала індекс до трилогії проф. Оглоблина. При тому хоту підкреслити, що пана й панове, які працюють над індексами, витрачають на це дуже багато часу. Наприклад, на індекс до одного тому проф. Оглоблина пішло приблизно 150 годин праці. Інженер-економіст Валентина Юрченко гонорар, який дає видавництво за опрацювання індексу в сумі \$225, передала на фонд Катедри Українознавства.

Як бачимо, завдяки зрозумінню і співпраці з українським громадянством, наша наука не тільки дістає висо-

кваліфікований продукт, але, крім того, це й економічну поміч — подарунок на фонд Катедри Українознавства.

Очевидно, справно індексів допомога Наукової Ради та її завдання не вичерпуються. Щоб перевидати різні вартісні праці, треба їх знати. В бібліотеках, головних університетських і місцевих, працює кількасот українців-бібліотекарів. І тут знов з поміччю мгра Кобаса, мгра Кульчицького і інших можна було зорганізувати підвідділ, який є допомогою у всіх довідкових справах. Коли, наприклад, виданням Комітетові потрібні якусь рідке видання, він звертається до відповідального за цю справу референта і в короткому часі дістає точні інформації або й саме видання.

ПРОДОВЖЕННЯ З ПОПЕРЕДНЬОГО Ч. 147

Moorestown:	\$ 10. — Д-р Володимир Вілзор.
Mountainside:	\$ 10. — Суддя Марсель Вагнер.
Murray Hill:	\$ 20. — Володимир і Люба Клячко.
Newark-Irvington:	
Місцеві організації:	
Об'єднання б. Вояків У. А. — Відділ —	\$ 20. —
Братство к. Вояків І УД-УНА —	\$ 10. —
Союз Українок Америки — 28 Відд. —	\$ 10. —
Союз Українок Америки — 86 Відділ —	\$ 10. —
"Трембіта" — Укр. Співацьке Т-во —	\$ 10. —
Пласт — Станиця —	\$ 10. —
ОУА "Самопоміч" — Відділ —	\$ 40. —
Український Народний Дім —	\$ 10. —
Український Американський Горж. Клуб —	\$ 10. —
Організація Оборони Лемківщини — 5 Відділ —	\$ 10. —
ООЧСУ — 1 Відділ —	\$ 20. —
СУМА — Осередок —	\$ 20. —
Окруж. Комітет Відділів УНСоюзу —	\$ 10. —
УНС — 14 Відділ "Чорноморська Січ" —	\$ 10. —
УНС — 76 Відд. В-во св. Івана Хрестителя —	\$ 10. —
УНС — 371 Відділ —	\$ 10. —
УНС — 413 Відд. (Т-во ім. Ольги Басараб) —	\$ 30. —
Мкр. Руб. Союз — Відд. — 173 ім. Гол. От.	\$ 10. —
Симона Петлюри —	\$ 10. —
Укр. Руб. Союз — 180 Відд. ім. О. Кобилянської —	\$ 10. —
СУК "Провидіння" — Відділ 210 (В-во Пресвятої Тройці) —	\$ 20. —
СУК "Провидіння" — Відд. 207 ім. Ів. Мазепи —	\$ 20. —
Українська Гетьманська Організація в Америці —	\$ 10. —
Відділ —	\$ 10. —
\$ 40. — Теодор Рябень.	
\$ 35. — Д-р Тарас Шегедін.	
\$ 30. — Петро Мельник.	
\$ 25. — Д-р Анна І. Хоркава, пастор Володимир Домашов.	
Павло Гарматія, д-р Роман Кравчук, Володимир Лобур, д-р Тарас Шегедін, д-р Микола і Олександра Терлецькі, д-р Стефан Ворон.	
\$ 20. — Інж. Євген і Стефанія Бедрій, Юрій Храпівч.	
Вогдан і Ольга Геряк, Василь і Ірина Гнатів, Михайло Головацький, Д. Яро, Ярослав Яворський, проф. Теодозій Касків, Василь і Галина Матіши, д-р Вогдан і Оріс Пачук, Теодор Подоба, Василь Салабу, д-р Вогдан Стефанович, Петро Шпирка, Іван Тарнавський, Інж. Василь Василів.	
\$ 15. — Петро Собків, Дьонгін Н. Старух, Дьонгін Н. Старух, Андрій Степанів, мгр. Ярослав Рак.	
\$ 10. — Андрій Андріюк, Іван Атаманчук, Теодор Везюк, Володимир Вілзор, Дмитро Вобеляк, Константин Воднарчук, д-р Петро Вогданський, Іван Вояк, Іван і Зеновія Вундзак, Петро Вулак, Петро Цап, Інж. Юхим Харченко, проф. Михайло Цап, Михайло Цук, Нестор Ходовський, Євген Цибик, проф. д-р Микола Чирівський, Володимир Данилюк, Олександра Домашович, Василь Франко, Іван Феденіш, Теодор Гелем, Володимир Гілевич, Павло Гут, Петро Гудзівський, Іван Горюхінський, Іосиф Гіряк, Макс і Марія Гладіш, д-р Ігор Гур, Володимир Гілевич, Іван Іванчук, Василь Іванчик, Михайло Ясінський, В. Я., Іван Калинович, Марія Славинська, Василь Кузін, Теодор Клебан, Степан Кобильник, Роман Кочержук, Степан Кочержук, Іван Кона, Тома Кордуба, Веч. о. Михайло Кравчук, д-р Роман Кравчук, Антон Кравець, Володимир Кульматський, Дмитро Кузів, д-р Константин Кисілевський, Микола Кизина, Іосиф Ляшко, Ярослав Лесків, Микола Ляшко, Михайло Матіши, Євген Мадків, Василь і Стефанія Мандиш, Теодор Марушак, Теодор Негірський, Степан і Діана Овратні, Володимир Олійник, Ігор Олійніський, Інж. Михайло Поточник, Галина Повел, Роман Песюк, Іван Пушак, Андрій і Лідія Рогальські, Стефан і Марія Руді, Ігор Скала, Ольга Салук, Інж. Любомир Савока, Анна Сидорович, Антон Сенишин, Микола Степків, Михайло Стуй, Василь Ткач, Вогдан Турчак, Омелян Твардовський, Антон Тимківч, Василь Угріничук, Микола Возник, Павло Відпінський, Ірина Заболотська, д-р Микола Зайцев, Михайло Заверуха, Григорій Зенко.	
\$ 5. — Андрій і Ніна Турчин.	
\$ 5. — Іван Вурда з Дружиною, Степан Гавішак, Микола Григорів, Володимир Юрківч, проф. Теодозій Касків, д-р Семен Магала, Дмитро Пиріг, Марта Швец, Омелян Зулінський.	
\$ 2. — Волтер Гоцко.	
New Brunswick:	
Місцеві організації:	
СУА — 65 Відділ —	\$ 25. —
ОДВУ — 7 Відділ —	\$ 10. —
ООЧСУ — 33 Відділ —	\$ 25. —
Укр. Руб. Союз — 195 Відд. (Т-во Т. Шевченка) —	\$ 20. —
СУК "Провидіння" — 67 Відділ —	\$ 10. —
\$ 25. — Інж. Павло Грабович, Інж. Вогдан Котис, Лука Шавалія.	
\$ 20. — Олександр Галелюк, Данило Марчинш, Володимир Петришин, Веч. о. Василь Танчак.	
\$ 10. — Василь Вілніський, Іван Ворис, Леонід Харченко, Михайло Дубас, Омелян і Євгенія Ціск, Микола Гатала, Микола Грам, Микола Ятуч, William Kees, Софія Котис, В. Юверко, Павло Лабінський, С. Лесків, Юрій Лопішнін, С. Мельничук, Михайло Меуш, Михайло Мостовий, Порфирій Панкевич, Ярослав Паславський, Петро Палроцький, Михайло Попіль, Любомир Ратич, д-р Вогдан Рахочий, Осип Рішник, Михайло Слободян, Роман Старожитник, Северин Старожитник, Вогдан Тарнавський, Юліан Тарнавський, Володимир Тернопільський.	
N. Haledon:	
\$ 10. — Петро Королишин.	
New Providence:	
\$ 10. — О. Ю. Охримович.	
North Bergen:	
\$ 10. — Марія Форостина.	
North Brunswick:	
\$ 10. — Михайло Луцки.	
North Plainfield:	
\$ 20. — Дамія і Лідія Геча.	
North Stelton:	
\$ 10. — Володимир Ціпа.	
Nutley:	
\$ 10. — Д-р Ізидор Пасичинський, Марія Стефанія.	
Old Bridge:	
\$ 10. — Ярема Купчинський.	
Parkside Park:	
\$ 10. — Антон Валько.	
Parishbury:	
\$ 50. — Вогдан Лукашевський.	
\$ 10. — Катерина Царук, Стефан Косоноцький, Антон Кульничий.	
\$ 3. — Катерина Царук.	
Piscataway:	
\$ 10. — Д-р Іван Головинський, Бл. п. Осип Подольск.	
Rahway:	
Місцеві організації:	
Український Конгресовий Комітет Америки —	\$ 98. —
Український Народний Дім —	\$ 10. —
ОУА "Самопоміч" — Відділ —	\$ 20. —
Українська Централь —	\$ 20. —
ООЧСУ — 7 Відділ —	\$ 10. —
УНС — 42 Відділ —	\$ 20. —
"Провидіння" — 58 Відділ —	\$ 35. —
Українська Народна Поміч — 139 Відділ —	\$ 10. —
Союз Українок Америки — 70 Відділ —	\$ 20. —
\$ 20. — Стефан Фармита.	
\$ 15. — Петро Нанок.	
\$ 10. — Володимир Андрух, Михайло Брезден, Василь Балайш, Володимир Балайш, Стефан Вобеляк, Петро і Олена Вурбан, Іван Хоми, д-р Юліан Химіньч, Дмитро Фенішкін, Веч. о. Теодор Форості, Вогдан Голінич, Осип Гуфенський, Веч. о. Теодор Форості, Веч. о. Леа Ядичев, Дмитро Гарай, Петро Головацький, Василь Ядловський (1969), М. Котірко, Теодор Ковалів, Осип і Лідія Кузін, Петро Луцка, Вогдан і Ева Луцки, Ярослав Мартинюк, Дмитро Маурич, Микола Міх, Теодор Моравський, Василь Палух, Володимир Ціпінський (1967), Володимир Ціпінський (1968), Ярослав	

Петрик, мгр Оріс Петрик, Степан Погора, мгр Теофіл Рудничий, Григорій Сало, Леа Строчинь, Адам Шадура, Дмитро Тодорія, Степан Вашик, Янів і Марія Селіський, Микола Галановський.	
\$ 5. — Марія Ядичев.	
\$ 1. — Памі П. Баїрач.	
Rahway:	
УНС — 64 Відділ Т-во ім. Т. Шевченка —	\$ 12.50. —
\$ 20. — Інж. Ярослав Ціпак.	
\$ 10. — Едмунд Олешко, Стефан Савоський.	
\$ 1. — Андрій Іванів.	
Perth Amboy:	
Місцеві організації:	
Союз Українок Америки — 67 Відділ —	\$ 20. —
ООЧСУ — 23 Відділ —	\$ 10. —
\$ 30. — Іван Ваган.	
\$ 25. — Едмунд Латиш-Арестович, Володимир і Дора Гладич.	
\$ 15. — Весп. о. Степан Сулик, С. Т. Д.	
\$ 12. — Веч. о. Дмитро Федасюк.	
\$ 10. — Лука Ціпков, Петро Стахів, Іван Шайда.	
\$ 5. — Степан Грабар, Михайло Кергач, Микола Личин.	
\$ 3. — Д-р Юрій Срібний.	
\$ 2. — В. Шевчик.	
\$ 1. — Іван Хабрак, М. Лішак, Микола С.	
Plainfield:	
УНС — 372 Відділ (Т-во ім. Івана Франка) —	\$ 15. —
\$ 30. — Осип Ярема.	
\$ 25. — Василь Яворський, Володимир і Кекалія Дибайло (68), Володимир і Кекалія Дибайло (69).	
\$ 10. — Осип Ярема.	
Princeton:	
\$ 25. — Д-р Теодозій і Дарія Самотулка.	
Rahway:	
\$ 20. — Василь Полмога, Богдан Турко.	
\$ 10. — Іван Васильчак, Інж. Анатоль Вояк.	
Raritan:	
\$ 10. — Михайло Демчівч, Янів Данилюк, Іван Кешпа.	
Ridgefield Park:	
\$ 20. — Микола і Марія Леваніс.	
River Edge:	
\$ 25. — Д-р Віра Ортинська.	
Roselle:	
\$ 15. — Вольтемер Хатіговський.	
\$ 14. — Вогдан Федик.	
\$ 10. — Михайло Гнатів, Теодор Овчарів.	
Roselle Park:	
\$ 10. — Прокіп Гої, Тарас Когут.	
Rutherford:	
\$ 25. — Інж. Олег Складкович.	
\$ 10. — Павло Гаврус з Дружиною, Василь Садівник.	
Scotch Plains:	
\$ 25. — Д-р Любомир В. і Лідя Таранко.	
\$ 10. — Юрій Дребич.	
Sicklerville:	
\$ 10. — Андрій Стахів.	
Somerset:	
Український Робітничий Союз — 235 Відділ —	\$ 10. —
\$ 25. — Ярослав Іваків.	
\$ 10. — Петро Добавчук, Василь і Дарія Оріковський, Микола Ровенко, Павло Савка.	
\$ 2. — Марія Черевко, Іван Ошуст.	
Somerville:	
\$ 20. — Петро Гуменюк.	
\$ 10. — Вогдан Гінь, Василь Комар, Зеновія Кузьмів, Вогдан Ляндийт, Михайло Лісик, Іван Маріш, Олександр Мінченко, Андрій Несвеченський, Іван Плат, Андрій Пушак, Дмитро Рохман, Інж. Борис Жук.	
South Bound Brook:	
Братство св. Андрія Первозванного —	\$ 10. —
\$ 10. — Архипіскуп Мстислав, Інж. Анатоль Гончарів, Михайло Петляк.	
South Orange:	
\$ 25. — Проф. Володимир Вогун-Чудинів, адвокат Іван Романішин.	
\$ 20. — Інж. Іван і Дарія Туринські.	
\$ 10. — Роман І. Андрушків, д-р Осип Андрушків, мгр Софія Андрушків, Володимир Гладий, Зеня Смішківч, Михайло Шава.	
South River:	
\$ 10. — Марія Хруль.	
Springfield:	
\$ 100. — Микола Н. Воячук.	
Teaneck:	
\$ 10. — Вогдан Вержемський.	
Toms River:	
\$ 10. — Ольга і Володимир Левіцькі.	
Trenton:	
Місцеві організації:	
Український Конгресовий Ком. Америки — Відд. \$ 25. —	
Союз Українок Америки — 11 Відд. ім. Килин	
Ольга —	\$ 10. —
Пласт — Станиця —	\$ 10. —
Спілка Визволення України — Осередок —	\$ 10. —
СУМА — Осередок —	\$ 10. —
УНС — 116 Відділ (Т-во "Вільні Козаки") —	\$ 10. —
УНС — 245 Відділ ("Запорожська Січ ім. Богдана Хмельницького") —	\$ 10. —
"Провидіння" — 149 Відділ (Т-во св. Василія Великого) —	\$ 25. —
ОУА — "Самопоміч" — Відділ —	\$ 25. —
Фед. Кред. Кооп. "Самопоміч" —	\$ 25. —
\$ 25. — Веч. о. декан Теодозій Атаманюк, Іван і Зоря Голова, Павліна Скремєт.	
\$ 20. — Інж. Микола Овдич, Степан Шайкевич.	
\$ 10. — Віктор Донець, Михайло і Анастасія Лябас, д-р Вогдан і Ольга Фаронія, Дмитро і Катерина Федорак, Інж. Роман і Елеонора Федорак, Зенон Федорівч, Іван і Ольга Гіряк, проф. Євген і Стефанія Гей, Андрій і Юлія Галайда, Григорій Глушук, Михайло Іващук, Григорій Кіналь, Іван і Ольга Кляш, Василь Конопей, Макар і Дарія Конопей, д-р Вогдан і Анастасія Корчмар, д-р Володимир і Уляна Корпел, мгр Іван Р. Костюк (68), мгр Іван Костюк (69), Галина Костюк (68), Галина Костюк (69), Степан Кухлевський, Любомир і Марія Ляшків, Іван і Анна Ляшків, Василь і Марія Савула, Володимир Сиринчук, Інж. Янів Струх, Микола і Розалія Шапак, Михайло Волінич.	
\$ 5. — Микола Коліді.	
\$ 1. — Дмитро Пляц.	
Union:	
\$ 25. — Степан Потапов, Іван і Ірина Солтиські.	
\$ 10. — Лайло Ватіла, Петро Дідух, Ірина Федів, Роман Ярослав і Марія Герус, Микола Яро, Анна і Іван Настюк.	
\$ 5. — Василь Соколовський.	
Union City:	
\$ 10. — Василь Свєтєнко.	
Vineland:	
\$ 20. — Д-р Іван і Марія Галів.	
\$ 10. — Сергій Косачук, д-р Іван Куйдич, Володимир і Анна Захар.	
Wallington:	
\$ 10. — Іван Ворбич, Володимир Познахівський.	
Wayne:	
\$ 10. — Стефан Мороз.	
Weehauken:	
\$ 40. — Д-р Осип Любчак.	
\$ 25. — Д-р П. Рожанковський.	
Westfield:	
\$ 10. — Іван Гусар.	
West Orange:	
\$ 50. — Володимир і Ольга Дармохал (1967, 1968).	
\$ 10. — Михайло Деміс.	
Wharton:	
\$ 10. — Юрій Вук, Олександр Василенко.	

Whippany:	
Місцеві організації:	
Союз Українок Америки — 61 Відділ —	\$ 10. —
УНС — 172 Відділ —	\$ 10. —
"Провидіння" — 43 Відділ (В-во св. Івана Хрестителя) —	\$ 10. —
ООЧСУ — 4 Відділ —	\$ 10. —
\$ 10. — Антон Вілчич, Лука Гураль, Павло Івашко, Дмитро Кіпак, Ярослав Марусин, Роман Марусин, Григорій Музика, Василь Осадчук, Веч. о. Осип Панасюк, Андрій Ружон, Микола Семанішин.	
Whiting:	
\$ 25. — Інж. Степан і Надія Юрчинський.	
Williamstown:	
\$ 10. — Олександр Кобаса, Андрій Стахів.	
\$ 5. — Павло Лісик, Дмитро Молдован.	
\$ 3. — Антон Капі.	
\$ 1. — Василь Вороний.	
Wildwood Crest:	
\$ 10. — Домінік Кришталович.	
Woodbridge:	
\$ 10. — Янів Турко.	
Sicklerville:	
\$ 10. — Михайло Ваповський.	
NEW YORK	
Allegany:	
\$ 10. — Д-р Богдан С. Томків.	
Amsterdam:	
Місцеві організації:	
Український Американський Горожанський Клуб —	\$ 25. —
Союз Українок Америки — 19 Відділ —	\$ 10. —
Братство св. Отця Ніколая Чудотворця —	\$ 10. —
Сестрицтво Непорочної Зачаття Преч. Діви Марії —	\$ 10. —
УНС — 266 Відділ Т-во ім. Івана Франка —	\$ 10. —
"Провидіння" — 213 Відділ —	\$ 10. —
ООЧСУ — 15 Відділ —	\$ 10. —
Об'єдн. Жінок ОЧСУ —	\$ 10. —
\$ 25. — Василь Чучман, Іван Коваль (1967 — некроголошено), Іван Коваль (1968).	
\$ 20. — Тетяна Чучман, Іван Каміньський.	
\$ 10. — Микола Вакар, Осип Вазаринський, Теодор Федаш, Іван Фурда, Семен Гнатівський, Василь і Ольга Гупаловський, Василь Ільницький, Василь Яремичин, Степан Яремичин, Микола Яремичин, Семен Когут, Микола Кришталович, Інж. Тимофій Лас, Веч. о. Леа Ліщинський, Петро Мажак, Михайло Мельничук, Дмитро Олійник, Іван Пастернак, Осип Пашак, Ярослав Ринмар, Дмитро Ринмарук, Василь Селедєв, Кость Стефанія, Микола Сидірський, Василь і Марія Труфін, Олександр Жиглевич, Ярослав Душак.	
\$ 5. — Михайло Ваган, Павло Ціпка, Ева Федішин, Степан Гребічак, Юрій Грішак, д-р Теодор Кокоруд, Михайло Мисак, Ольга Олійник, Олександр Пристай, Іван Семчук, Володимир Вересюк (1967), Володимир Вересюк (1968), Іван Желаско.	
\$ 2. — Ігнатій Вабак, Василь Варабаш, Олександр Береза, Григорій Федорчук, Василь Михайлюк, Тимофій Пушкар.	
\$ 1. — Анна Михайлівна, Марта Паращак.	
Auburn:	
Місцеві організації:	
Український Конгресовий Комітет Америки —	\$ 58. —
Відділ — Свято 1 Листопада —	\$ 25. —
Український Нар. Дім — "Запорожська Січ" —	\$ 25. —
Організація Оборони Лемківщини — Відділ —	\$ 10. —
СУМА — Осередок ім. Івана Франка —	\$ 10. —
T. W. U. of America —	\$ 25. —
\$ 50. — Збірка на поминки по бл. п. Леоніді Кушник.	
\$ 20. — Веч. о. Василь Остап.	
\$ 10. — Михайло Хамульч, Василь Чекавський, проф. Петро Дяболо, "Downer's Pharmacy" Михайло Фіго, Григорій Гавришкін, Іван Гладич, Василь Галин, Михайло Яков, Зенон Казанський, Микола Кіналь, Григорій Ковальчук, Іван Латанський, Михайло Латанський, Роман Лемчак, Микола Митник, Іван Наугольнік, Степан Найда, Михайло Пичак, д-р Володимир Прокіп, Павло Пироганч, Андрій Ротів, Стефан Ротів, Василь Стригань, Іосиф Шимків, Іван Тороус, Василь Прохор, Іван Велосовський.	
\$ 5. — Володимир Вересюкський, Дмитро Деревецький, Михайло Діах, "Ford Motor", "Harris Tire Shop", Іван Король, Микола Кушнір, Іван Лико, "Lambro Henry" — Perfect Clean, Дмитро Василько, Володимир Вересюк, д-р Володимир Прохорів.	
\$ 2. — Іван Лакоца, Іван Попівчак.	
\$ 1. — Іван Козів.	
Babylon:	
\$ 20. — Іван Стасюк.	
Bay Shore:	
\$ 2. — V. Ter. Kagarpetian.	
Bayside:	
\$ 25. — Іван Дяків.	
\$ 10. — Стефан Чучман.	
Beacon:	
\$ 10. — Д-р Іван Гімоє.	
Berme:	
\$ 11. — Зофія Масловська.	
Blighampton:	
Місцеві організації:	
Український Конгресовий Ком. Америки — Відд. —	\$ 25. —
Союз Українок Америки — Відділ —	\$ 10. —
ООЧСУ — 13 Відділ —	\$ 10. —
\$ 25. — Д-р Любомир Вилів, д-р Вогдан Гук, Інж. Віталій Галів, д-р Володимир і Меланія Кокоруд, Василь і Ірина Іванович, д-р Всеволод С. Клофас, д-р Зенон Жизнамирський.	
\$ 10. — Петро Добрянський, Іосиф Демчук, Михайло Чебін, Антон Феданюк, проф. Володимир Феданюк, мгр Василь Гіряк, Інж. Зенон Іванович, Степан Івашко, Дмитро Яремчук, Стефанія Свуч, Дмитро Юрко Остап Коропей, Іван Корчинський, Дмитро Кешпак, Іван Кречів, Євген Курило, д-р Ярослав Макарушак, Михайло Мельник, Інж. Григорій Мельник, Орест Мельник, Іван Мороз, Іван Рожко, Пилип Пиріг, Петро Савула, Василь Сметанюк, Володимир В. Шембель (1967), Володимир В. Шембель (1968), Іван Шпирко, Петро Шпирко, Іван Терелів, Іван Ток, проф. Василь Василь, Михайло Захарків, Євген Здеб.	
\$ 5. — Михайло Фіско, Іосиф Клячаній.	
\$ 1. — Кирило Хмелівський.	
Bolton Landing:	
\$ 25. — Стефан Хомі.	
Brentwood:	
\$ 15. — Юрій Раковський.	
Briarwood:	
\$ 150. — Іосиф Лисогір (1966, 7, 8).	
Broadhills:	
\$ 10. — Михайло Сероданський.	
Buffalo:	
Місцеві організації:	
Український Народний Дім "Дніпро" —	\$ 25. —
Український Народний Дім (Векрак) —	\$ 25. —
Союз Українок Америки — 49 Відд. ім. Ольги	
Басараб —	\$ 10. —
Братство к. Вояків І УД-УНА — Станиця —	\$ 10. —
Укр. Руб. Союз — 64 Відд. Т-во ім. Т. Шевченка —	\$ 10. —
"Провидіння" — 159 Відд. ім. св. Константина	
Ольга —	\$ 10. —
СУМА — Осередок ім. Леа Українки —	\$ 25. —
Об'єднання Прихильників Визвольної Бороти	
Жін. Відділ ОЧСУ —	\$ 10. —
Т-во Українських Інженерів —	\$ 10. —
Українське Лікарське Т-во — Відділ —	\$ 10. —
"Гуцульщина" — Відділ —	\$ 10. —
\$ 50. — Д-р Євген і Неоніла Степків.	
\$ 25. — Адв. Андрій Діку, сотник Юрій Гадзевич, Федір	

Іскало, Іван Іскало, д-р інж. Ігнатій і Еріка Метіль, д-р Теодор Небожук, д-р Волтер Пасичин, д-р Нестор Прохор, д-р Богдана Салабан, д-р Роман Топольницький.	
\$ 20. — Юлія Децик, Петро Полішук, інж. Михайло Пикас.	
\$ 15. — Д-р Семен Дорошак, Василь і Анна Макух, д-р Олександр Недзвиський.	
\$ 10. — Василь Андричук, Гаврило Андрушко, Степан і Стефанія Вейко, Ярослав Вілий, інж. Степан Валюта, Михайло Велмега, Петро Варанюк, інж. Микола Варицький, Петро Валух, Олесь Воднарівський, проф. Олександр і Оксана Верещинський, Андрій Бульба, Петро Бурда, Петро Вутрин, Ілля Бура, Василь Бумбар, Юліан Бурда, Роман і Люба Цюлюк, Осип Чип, Ігор Чмола, Іван Чинчик, Володимир Данилюк, Степан Душенко, Михайло Данило, д-р Мирослав Драган (87), д-р Мирослав Драган (1968), Дмитро Джеж, інж. Корніло і Емілія Дзюба (1967), інж. Корніло і Емілія Дзюба (1968), Михайло Гайдичук, д-р Мирослав Грецишин, Йосиф Галишак, Йосиф Галишак, Володимир Ганицький, Павлина Галишак, Степан Гарасим, Іван Голубут, Всч. о. д-р Павло Івахів, Андрій Якубовський, Дмитро Яремко, Михайло Юрик, Василь Юрчишин, Роман Конотопський, Іван Качмарик, Юліан Роман Косовський, Йосиф Кочут, Андрій Кілко, Юліан Конотопський, Володимир Коваль, Іван Купчак, Леся Лисак, Михайло і Марія Лисак, Євген Луковський, д-р Михайло Лоза, мгр Богдан Маланяк, д-р Степан Мандзик, Михайло Мохняк, Дмитро Мацьків, Юхим Мельницький, Богдан Мороз, Михайло Мандзік, Кондрат Манько, мгр Маріан Морозевич, Василь Михайлюк молод., Володимир Михайлюк, Тадей Михасик, Володимир Новицький, Олександр Новицький, Андрій Негребенчик, Теодор Осадчук, Михайло Осадчук, Петро і Ірена Остапчук, інж. Євген Олексій, Йосиф Підсун, Петро Перцак, Лярія Палуца, Гнат Пшончик, Григорій Пікас, Василь Райца, Василь і Павлина Регула, Михайло Різник, Микола Скробала, д-р Михайло і Неоніла Скакун, інж. Михайло і Оксана Салдит, Мирон Сенів, Олександр Школьнік, інж. Іван Слободян, Степан Слабик, Всч. о. Андрій Стасюк, Теодозій і Олександр Станівчик, Мирослав Самотівка, Василь і Марія Сивенки, Ольга Шипилява-Верч, д-р Степан Шипилявий Тиран, Шипилявий, Юлія Шипилява, Стефан Шишка, Петро Стопулак, Дмитро Терех, Андрій Войчак, Роман Войчак, Іван Вороняк, Юрій Войчак, Олександр Забаринський, Михайло Значок, Йосиф Жукевич.	
\$ 5. — Дмитро Вараніцький, сотн. Юрій Гадзевич, Ірина Марія Гнатик, Володимир Каричак, Йосиф Коростанський, Микола Кудервєць, Омелян Кульницький, Мирон Нестерук, Степан Занівський.	
\$ 3. — Іван Гайдук.	
\$ 2. — Андрій Вакалець, Гриць Костів, Омелян Вітрик.	
\$ 1. — Евстахій Врудий, Ева Куява, Микола С.	
Churchville:	
\$ 2. — Павло Кушлик з Дружиною.	
Cogova:	
\$ 10. — Самуїл Маліхівський.	
Cortland:	
\$ 3. — Михайло Протас.	
Cohoes:	
Місцеві організації:	
Український Конгресовий Комітет Америки —	
Відділ —	\$ 124.
(Збірка-Коляда переведена членами Відділу в громад. — спис жертводавців поданою в текст).	
Український Американський Горожанський Клуб —	\$ 25.
Пласт — Станиця ч. 1. —	\$ 10.
„Провидниці“ — 28 Відділ —	\$ 10.
\$ 25. — Ярослав Вілас.	
\$ 20. — Роман Мацюк.	
\$ 15. — Петро Гураш.	
\$ 10. — Юліан Бачинський, мгр Василь Гогоша, Роман Галькевич, Стефан Гарабач, Григорій Кавута, Іван Куфель, Іван Кінаш, Григорій Ковальчук, Іван Коба, Іван Крушельницький, Іван Кривінський, Григорій Кушнір, Василь Левицький, інж. Олег Омєцький, Микола Павлів, Остап Поповський, Іван Ротко, Василь Сташко, Михайло Савків, Михайло А. Сосяк, Василь Тчак, Михайло Вівчар.	
\$ 5. — Корніло Дрогомирецький.	
\$ 2. — Володимир Коник.	
Жертводавці на „Коляду“ для УЖКА:	
По \$ 5. — Український Горожанський Клуб, Всч. о. дек. Володимир Андрушак, Степан Бок, Степан Везуш, Степан Янишак, Дмитро Кавка, Йосиф Чабайський, Павло Селчук, Михайло Вівчар, Петро Гуреш, Роман Кухар.	
По \$ 4. — Анастоль Вербицький.	
По \$ 3. — Євген Скорєнний, Роман Мацюк, Володимир Грицьковий, мгр. Юліан Бачинський.	
По \$ 2. — Іван Грицьковий, Остап Поповський, Михайло Апостол, Михайло Гаврон, Методій Янишак, Михайло Грицьковий, Леонард Дзямба, Іван Куфель, Григорій Кавута, Анастоль Вербицький, Йосиф Вілниський, інж. Олег Омєцький, Григорій Кушнір, Степан Галибів, Степан Гарабач, Мирон Назарко, Стефанія Бачинська, Михайло Говинчук, Василь Тчак, Микола Павлів, Василь Сташко, Іван Кривінський, Михайло Кухар.	
По \$ 1. — Володимир Партика, Володимир Стадник, Михайло Стемський, Теодор Сташко, Михайло Крушельницький, Іван Ротко, Роман Галькевич.	
Хвальному Відділові УЖКА і Вішановим Жертводавцям — Подяка.	
Danemora:	
\$ 60. — Д-р Андрій і Марія Педа.	
Douglaston:	
\$ 10. — Іван Іовик.	
Ellenville:	
\$ 20. — Микола Василук.	
\$ 15. — Осип Безкоровайний.	
Elmhurst:	
\$ 10. — Євген Данилюк, Анастоль Гудзовський, Володимир Кузик, Мирослав Лозинський, Михайло Побер, І. і М. Жовнір.	
Elmira:	
\$ 15. — Петро Климовський.	
\$ 10. — Петро Дворянин, Микола Мартиняк, Н. Н. Василь Остап, Ярослав Станецький.	
Enrienville:	
\$ 20. — Матій Шкурута.	
Fishkill:	
\$ 15. Інж. Андрій Гипп.	
Flushing:	
\$ 50. — Д-р Борис Лотоцький Де Велігост.	
\$ 25. — Дмитро і Марія Горбач, Іван і Ксенія Калмук, мгр. Юліан Ревай.	
\$ 20. — Василь і Аврелія Лепчан, В. Новаковський.	
\$ 15. — Юрій і Ігор Левіцький, Нестор Стешин.	
\$ 10. — Віра і Роман Хомачук, інж. Володимир Фриз, Андрій і Ліяня Іванчук, Евфрозина Селенко, Адам Шуминський, Стефан Тимків.	
\$ 2. — В. Завалюк.	
Hemstead:	
\$ 50. — Надія Сельська — з нагоди поминак по бл. п. мучжів Іванові.	
\$ 10. — Теодор Барняк, Всч. о. К. Каліновський, Андрій Костянтинський, Петро і Євгенія Квоцко.	
\$ 8. — Анна Горин.	
\$ 5. — Володимир Заремба.	
Herkimer:	
\$ 10. — Матвій Політило.	
\$ 5. — Михайло Бурчицький.	
Hicksville:	
\$ 40. — Петро Шпириневич (68, 9).	
\$ 10. — Дмитро Зеграй.	
Forest Hills:	
\$ 25. — Д-р Неоніла Пелехович-Гайворонська.	
\$ 20. — Архітект Аполлінарій Осадчук.	
\$ 10. — Ізидор і Марія Демчук, архітект Іван Заяць, Антон Вацлавський.	
Glendale:	
\$ 10. — Микола Борона.	
Glen Spray:	
\$ 1. — Гаврило Котелівець.	
Hastings on Hudson:	
\$ 20. — Микола Антошук, Петро Топольницький.	
\$ 10. — Григорій Мурін, Іван Федилук, Андрій Вок.	

§ 5. — Теодор Глуховецкий.

— Відділ —	\$ 25. —
Союз, Українок Америки — 13 Відділ —	\$ 20. —

УНС — 375 Відділ, Т-во Вітовського — \$ 10. —
УНС — 397 Відділ — \$ 10. —

[illegible]

Повідомлення ЗУАДНомітету

Поширюючи працю Суспільної Служби на терені ЗСА, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет запланував програму для забезпечення старости наших громадян. Американське законодавство в останніх роках принесло багато нових постанов для забезпечення економічних засобів життя для старших віком, з медичною допомогою виключно. Не всі наші люди знають, як користуватися з тих громадських прав, і в цьому ЗУАДК приходить їм на поміч. При ЗУАДК створено Комісію допомоги старшим громадянам, що їм завданням дати змогу нашим людям користуватися з усіх законних привілеїв, що ними наділено старших громадян у нашій країні. ЗУАДК закупив великий дім, що призначений на вигідне приміщення для старших віком українців. Щоб цій суспільній праці нашої установи

ви надати потрібний і доцільний напрям, потрібно знати про тих наших людей, які зацікавлені цією діяльністю Суспільної Служби і бажають користуватися з допомоги ЗУАДКомітету. Тому Екзекутива ЗУАДКомітету разом із Комісією Допомоги старшим звертається до всіх наших громадян, що їм шістьдесят і більше років, щоб зголошувати до канцелярії ЗУАДКомітету, чи вони зацікавлені в отриманні допомоги нашої установи в одержанні законних засобів, що їм забезпечує американське законодавство, і чи зацікавлені в майбутньому дістати приміщення в одному з домів для старших.

Зголошення просимо слати на адресу канцелярії ЗУАДКомітету у Філадельфії: United Ukrainian American Relief Committee, 5020 Old York Road, Philadelphia, Pa. 19141; тел.: GL 5-3774.

Екзекутива ЗУАДКомітету

Журнал „Американ Артист” про Любослава Гуцалюка

Любослав Гуцалюк

В серпневому числі цього найбільшого тиражем американського мистецького журналу появилася велика стаття критика Джон Гесс Мічелл п.п. „Мерехтливий картини Гуцалюка”. Ілюстрована двома кольоровими репродукціями та десятками чорно-білими. В цій справді монографічній статті-інтерв'ю незвичайно докладно і вдумливо описані творчі проблеми, життєвий шлях та успіхи нашого видатного мистця. Рецензентка повна захоплення технікою та колоритом Гуцалюка. Подавати хочби в скороченому стані зміст цієї статті було б надто важко на цьому місці, хочемо тільки згадати, що як і завжди до тепер, Д. Гуцалюк не забув підкреслити своє українське походження. Це незвичайний успіх нашого малаля, мабуть першого українця крім Архипенка,

що має такий розголос в цьому журналі із найбільшою в ЗСА кількістю передплатників, що продається в усіх великих газетних кіосках та крамницях мистецького приладдя.

Михайло Парута — український шаховий чемпіон Клівленду

Михайло Парута

Дня 25 липня закінчився в Клівленді шестимісячний турнір за український шаховий чемпіонат Клівленду. Після змагань, що склалися із шістьох партій, звання чемпіона Укр. Шахового Клубу „Львів” у Клівленді оборонив Михайло Парута. Партію з проф. Романом Міхняком, що тривала від 1 червня, виграв він у відношенні 4:2. Михайло Парута, уродженець Стрия в Зах. Україні, зберігає це звання від 1951 р. В 1955 був він американським відкритим шаховим чемпіоном Клівленду, а 1966 „кочемпіоном”. В 4-ому українському шаховому турнірі Північної Америки здобув почесне третє місце. Він має офіційне звання шахового експерта Америки і Клівленду. Клубовий віце-чемпіонат на 1969 рік здобув проф. Роман Міхняк. Він має офіційне токування шахового експерта Клівленду. Привілей викликати до змагання данного чемпіона здобув він після перемоги в кваліфікаційному турнірі, в якому брали участь 12 шахістів. Тоді Р. Міхняк одержав перемогу над 9:2, подібно як і Василь Гасвський. Тому до 27 травня зіграли вони матч із трьох партій, що в ньому переміг наш сьогоднішній клубовий віце-чемпіон у відношенні 2:1. Третє місце у клубовому турнірі здобув Євген Косак, голова Клубу (8:3), четверте Михайло Паньків (6:5), який у березні 1969 р. здобув американський шаховий відкритий кочемпіонат Клівленду й привілей грати у турнірі кандидатів за звання американського шахового чемпіона цього міста. Вперше в історії Українського Шахового Клубу Клівленду одного з його членів вибрано 1 липня ц. р. до Екзекутиви Американської Шахової Асоціації Клівленду. Першим віце-президентом Асоціації в цьому році є Василь Німич. Всі українські шахові турніри тут документовані в американському „Шаховому Бюлетені Клівленду”, що його кожного місяця редагує проф. Мілан Р. Вукчевіч.

В польській щоденнику „Дзвінк Шкаговскі” з 28-го червня ц. р. появилася новинка п.п. „Польського походження” такого змісту: „Як повідомляє „Жице Варшави”, до Польщі приїхав американський піаніст, який походить з польської сім'ї... Хочу звернути Вашу увагу на факт, що в згаданій новинці „Польського походження” в Вашій газеті є дві помилки. 1) В газеті „Жице Варшави” з 21 травня 1969, в критичній Концерту Народної Фільгармонії, солістом якого виступив мій син, Роман, нема найменшої згадки про польське походження мого сина, і 2) мій син є українського походження, тому, що його мати й батько ціле своє життя були українцями.

В обороні свого роду

В критичній згаданого концерту газета „Трибуна Люду” (Варшава, 21 травня, 1969) сказала „солістом виступив Роман Рудницький, американський піаніст, який походить з української сім'ї...”

Д-р Антін Рудницький
Томе Ривер, Н. Дж.

ІДЕАЛИ ЖИТТЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тим, ким ти народився. Не дурно йшли адмірал Нелсон казав, що Англія може бути певною, що кожний її син, в міру своїх здібностей, завжди готовий виконати національний обов'язок. ... Ідучи полем, не можна не любовати його красою. Квіти, жайворонки в небі, житом, ніби морем, пробігають хвилі... Чудо! А пояснити його ніхто не може. Воно — тасмачина життя. Навіщо ж тоді мучити себе думками про більші тасмачини життя, якщо ми не можемо розгадати тасмачини польової квітки? Чи не ліпше було б усім нам без вибірки заспокоїтися у різних своїх пристрасях. Чи не розумніше було б лишити людям науки займатися якісь люди матерію та силами природи, а богословів та духовенству — теологією, ексегетикою, патрістикою, літургією, канонічним правом? Нам же, звичайним людям, замість втручатися в те, до чого головної суті чого й так мо-

жні тільки наблизитися, а не дійти, почати напевні розгадувати тасмачини національного, де р жавне-творчого безсилля. Не легко писати про національні справи, особливо, коли знаєш, що багато не підкавляється цим, перебуваючи в тумані якихось надій і сподівань. Інші взагалі тільки те й роблять, що критикують своє і тагнуться до чужого. Ще інші так захопилися різними „орієнтаціями”, „контроверсіями”, „діалогіями”, що для них реальне горе України ніби й не існує. Але одного ніхто не може заперечити, і над цим усім нам варто подумати: неміжуче, рано чи пізно, відійти з цього світу зриває нас усіх — нацидипанців і галичан, православних і католиків, титулованих і нетитулованих. І не виключає, рано чи пізно, у кожного з нас може збутилося національне сумління і запитати: „Що ти замість втручатися в те, до чого головної суті чого й так мо-

Федеральний уряд бажає ділитись податками зі стейтами і містами

Вашингтон. — В середу, 13-го серпня, того самого дня, як Конгрес перервав свої наради до 3-го червня, президент Ніксон переслав Конгресові своє звернення, в якому пропонує, щоб у майбутньому федеральний уряд ділився податками з податків зі стейтсми і місцевими урядами. У зверненні сказано, що федеральні податкові прибутки ростуть швидше, ніж національна економія, тоді як стейтсми і місцеві податкові прибутки ростуть повільніше, а їхні видатки збільшуються швидко. Згідно з пропозиціями планом, стейтсми і місцеві уряди в бюджетовому 1976-му році одержали б з федеральних податків 5 більйонів доларів і ці федеральні „дотатції” для них опісля збільшувалися б з кожним роком. У зверненні сказано, що до цього податкового розподілу не були б додані жадні передумови. Це значить, що, наприклад, з цього фонду могли б користуватися навіть такі школи в південних стейтах, які не виконали постанови федеральних законів щодо десегрегації.

ПАМ'ЯТНИК НА МОГІЛІ ПРОФ. ТРОХИМА ПАСІЧНИКА В БАВНІД БРУКУ

Вулицат. — Комітет по виданні творів бл. п. Проф. Т. Пасічника та поставленні пам'ятника на його могилі повідомляє всіх жертвodawців, які вже склали пожертви і тих, які ще не склали, що пам'ятник вже замовлений у фірмі В. і Ю. Бессонів. Пам'ятник Бессонів вже склав шестру пожертву на пам'ятник, а вироблення пам'ятника робити безцінніше, за що їм належить щироє подяка. Пам'ятник буде коштувати 1090 дол., а на разі зібрано тільки 479 дол. Пам'ятник буде готовий в жовтні місяці про день посвячення буде оголошено в пресі своєчасно. Комітет дуже сердечно просить всіх приятелів, знайомих, колишніх учнів Небжича, які зараз дуже добре ситуацій, опів духовних з ласки Проф. Пасічника співпрацювати, громадські і приватні організації та парафія з Вулицат поспішити скласти свою пожертву і цим висловити Того, Хто з нами і для нас жертвує працями. Також проситься тих осіб, які ще не повернули зібраних листів — повернути їх.

Пожертви просимо вислати на таку адресу: St. Michael's Ukrainian Orthodox Church, 74 Harris Avenue, Woonsocket, R.I. 02895 (Found of Prof. Pasichnyk). Наперед всім жертвodawцям сердечне спасибі. Голова Комітету: Прот. о. Віталій Коваленко. Секретар: Іжж. Степан Лісовий.

Якщо бажаєте відзначити 75-річчя УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ й забезпечити свою старість та майбутність своїх рідних, забезпечитися в УНСОЗІ й станьте його Ювілейним Членом!

Вірші Віри Вовк у „Літературній Україні”

У київській „Літературній Україні” з 8 серпня на останній сторінці надруковано 5 творів Віри Вовк, члена Ньюйоркської Групи, з такою передмовою: „Близько місяця на Україні гостювала поетеса з Ріо-де-Жанейро Віра Вовк. Окрім Києва та Ірпінського будинку творчості письменників, побува-

ла у Львові, де зустрічалася з літераторами. Авторка ряду поетичних збірок, викладач університету в Ріо-де-Жанейро, вона працює і як перекладач української радянської поезії”. Віра Вовк працювала в Католицькому Університеті в Ріо-де-Жанейро в Бразилії, але не працює там після повернення з поїздки до СССР.

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ (ОУВЛ, УЛТ і ТУП)

з нагоди 20-ліття Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів Америки — Відділ Схід

— відбудеться — в суботу, 13 вересня 1969 р.

в приміщеннях BUANA VISTA COUNTRY CLUB Buana, New Jersey, Route # 40 Початок 6 год. веч.

Вступ від особи 10 дол., студенти 7.50, на забаву вільний ніч 2.50. Зголошення із відомою приїмаче ЛНШЕ до 31 серпня: Dr. Ivan Kujdych, 634 N. Main Rd., Vineland, N.J. Tel.: Area Code 609 691-4497.

ПОСВЯЧЕННЯ

НОВО-ЗБУДОВАНОЇ

Української Православної Церкви СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в Джансон Ситі, Нью Йорк

— відбудеться — в неділю, 31-го серпня 1969 року

з такою програмою:

9:30 рано — Процесія від старої церкви до нової; посвячення Наріжного Каміня, а відтак Церкви.

10:30 рано — Архієпископ Служба Божжа, що відбудеться Блаженніший Митрополит ІОАНН, при асис. ті дооклячного духовництва.

1:30 по пол. — Бенкет-Концерт.

5:00 — Прийняття всіх гостей, що прибудуть на це Свято.

Комітет просить всіх Гостей та згорі дикус за присутність.

За Комітет:

Веч. о. Ф. ЛАВРИК, парох
ВАСИЛЬ КЛИШ, президент

Чи Ви вже замовили книжку „МАЄМО КАРДИНАЛА”

У цій найбільш локсусово виданій книжці уривалося словом, документом та ілюстраціями — їх 55 в тому також у природних кольорах — одну з найсвітліших подій в історії Української Католицької Церкви: найменшання Митрополита-мученика Йосифа Сліпого на Кардинала В селі єської Церкви, а прибутком з продажу цієї книжки призначений на здійснення одного з великих задумів нашого Кардинала — на закінчення й започаткування будови Українського Католицького Університету в Римі.

Тираж книжки, яка появилася в українському й англійському виданнях накладом Українського Народного Союзу, обмежений і тільки негайне замовлення може Вам забезпечити її висилку. Тож замовте її ще сьогодні, виповнюючи доданий до цього формуляр та переславши його, разом із належністю за замовлену книжку чи книжки й есентауальною Вашою додатковою пожертвою на фонд Університету на адресу „Свободи”.

Усі замовлення на книжку, як і додаткові пожертви проголошуватися на сторінках „Свободи”.

СВОБОДА, 81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J. 07303

ДО ВИДАВНИЦТВА „СВОБОДА”

Прохай переслати мені..... примірник..... українського і..... примірник.....англійського видання книжки „МАЄМО КАРДИНАЛА” - „Our Ukrainian Cardinal” у ціні по \$5.00 за примірник, на що й залучую готівкою (чеком - поштовим переказом) суму \$.....

Долучених до цього додаткових \$..... прохую переслати як мою додаткову пожертву на цілі Українського Католицького Університету в Римі.

Name: .....

Date: ..... Підпис: .....

Address: No. .... Street (Avenue) .....

City ..... State ..... Zip code.....

СУБОТА і НЕДІЛЯ, 13-го і 14-го ВЕРЕСНЯ 1969 РОКУ на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ У 75-РІЧЧЯ ЙОГО СЛУЖБИ НАРОДОВІ

Після урочистої програми — фестиваль і вибір

МИСС СОЮЗІВКИ НА 1970 РІК

Подробиці в дальших оголошеннях.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

в суботу,
13-го вересня
1969 року

Українські Демократи
Нью Джерсі
Неділя, 7-го вересня 1969 р.

РІЧНИЙ ПІКНІК

у честь
Губернатора РОБЕРТА Б. МАЙНЕРА
КАНДИДАТА НА ГУБЕРНАТОРА НЬО ДЖЕРСІ
Музика — танці — розваги несподіванки, відсвічуючі напівки.

Українське Село
(Bound Brook), Cedar Grove Rd. No. 3
Somerset, N.J.

В п'ятницю,
12-го вересня
1969 року
вибір останньої
„Кралі Тиждня”
Союзівки

(Кінець)

